

amos

ANDREAS WIJK:

”Jag insåg att homofobin skapats av människor, inte Gud”

MÄSSHAKEN
i Andrarum – en
klenod får nytt liv

5

**BÖCKER
OM LIVETS
FÖRÄNDRINGAR**

TEMA

SKIFTEN

*Sluta jaga lyckan –
fyll livet med mening*

Förändring, det gudomligas tydligaste kännetecken

Påskens berättelse om Jesu död och uppståndelse är kanske tänkt att hjälpa oss skärpa våra sinnen, tankar och känslor att förändring är det gudomligas tydligaste kännetecken. Allting flyter, *panta rei*, sa den grekiska filosofen Herakleitos, och menade att allt ständigt förändras. Mekaniskt uttryckt, kan man kanske tänka sig att förändring är en av Livets viktigaste energier. Ändå hade jag önskat att saker ibland bara kunna förbli precis som de är utan att förändras.

Ställer man frågan till Bibelns berättelser vad som handlar om förändring så är det i stort sett alltihop. Hela bibeln är full av berättelser som uttrycker att

” Vi ändrar ständigt riktning, frivilligt eller av tvingande skäl.

förändring är nödvändig och så kommer det att fortsätta in i framtiden. Och skulle man fråga Människan så är förändring något som ständigt pågår. I varje möte och relation tilltalas vi i samtal och blir berörda och gripna av varandra och på något sätt förändras vi i detta. Vi ändrar ständigt riktning, frivilligt eller av tvingande skäl.

MEN DET HJÄLPER inte för samtidigt vill jag att vissa saker inte skall förändras, bli annorlunda, försvinna, dö bort. Jag vill inte bli sjuk! Jag vill inte dö! Jag vill inte vara taskig! Jag vill ibland inte känna eller tänka som jag gör. Men vad hjälper det? Dessa och många andra saker förändras varken jag vill det eller ej!

Man kan lära sig mycket av konstiga och främmande ord. Till exempel det grekiska ordet *epifani*. På

Med våren kommer förändring.

Foto: TT/GETTY IMAGES

svenska betyder ordet ”gudomlig uppenbarelse” men kan också översättas med ”ansläende fenomen” och associeras till något som har med skapande rum att göra. I kristen trostradition, kopplad till den kristna själavården, kan en epifani leda till djupgående förändring av synsätt, livsåskådning och levnadssätt.

JAG KANSKE KAN trösta mig med att förändring är något som har med Gud att göra. Att förändringar är något som lär och ger oss människor något viktigt. Som gör att vi förblir människor, på något obegripligt sätt. Men tanken ger sig inte! Jag vill ändå inte att vissa saker skall förändras. Och så fortsätter Jakob brottas med Gud vid Jabboks vad.

Cerny Eriksson Ståhl
Tillförordnad kyrkoherde

Foto: GETTY

INNEHÅLL

Din församling

- 4 Kalendarium
- 6 **Lokalporträttet**
Familjen Irod från Ukraina
- 8 Barnverksamhet
- 28 På gång

Tema skiften

- 10 Jakten på lycka och meningen med livet

Porträtt

- 16 **Andreas Wijk, artist** Jag har aldrig varit på en bättre plats i livet

Reportage

- 20 **Påskan** En skruvad trestegsraket
- 26 Här får Andrarums mässhake nytt liv

Övrigt

- 23 Så blir du svinnsmart
- 24 Fem boktips
- 31 Korsord
- 32 Betraktelsen

EN DEL AV **amos**

Svenska kyrkan
BRÖSARP-TRANÅS FÖRSAMLING

"Vi är hårdkodade att söka mening med livet", säger filosofen Frank Martela.

Foto: MAREK SABOGAL

Trycksak
5041 0004

Foto: ÅSA MODIN

Kyrkmöss efterlyses!

»Är du duktig på att virka? Vill du hjälpa till? Då kanske du kan hjälpa oss att skapa ett par kyrkmössfamiljer till våra kyrkor.

Med din hjälp kan vi sedan använda dessa i vår barnverksamhet, så att barnen kan leta efter mössen i kyrkornas alla spännande vrår ...

Vill du hjälpa till?

»Om du undrar över något eller när du är klar, så kan du ta kontakt med Åsa Modin, präst:

E-post: asa.modin@svenskakyrkan.se
Telefon: 0733-312866.

Gökotta på Bengtemölla

Datum: Söndagen den 18 maj, Kristi himmelsfärd. **Tid:** 08.00.

»Åsa Modin predikar. Maria Nilsson och Paula Walters Fransson står

för musik och sång. Efter ottan bjuder församlingen på frukost.

Foto: SVEN PERSSON

MISSA INTE GÖKOTTAN DEN 18 MAJ!

REDAKTION

VARSA GOD!

»Den här tidningen delas ut av Svenska kyrkan till alla hushåll inom Brösarp-Tranås församling som samhällsinformation.

Post- och besöksadress:

Albovägen 27,
273 50 Brösarp

Hemsida: svenskakyrkan.se/brosarp

Telefon växel: 0414-180 00

E-post: brosarp-tranas.forsamling@svenskakyrkan.se

Paulina Persson, förvaltningsassistent

Telefon: 0414-181 00

Cerny Eriksson-Ståhl, tf kyrkoherde

Telefon: 073-331 28 60

cerny.eriksson-stahl@svenskakyrkan.se

Åsa Modin, präst

Telefon: 0414-181 66

asa.modin@svenskakyrkan.se

»Tidningen produceras i samarbete med **Verbum AB**.

Produktion: Verbum AB

Ansvarig utgivare: Martina Croner

martina.croner@verbum.se

Tryck: Stibo Complete, Katrineholm,

2022. **Distribution:** Postnord
Omslagsbild: Ewa Carnbrand

Möt våren i din kyrka

Fredagen 10 mars

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00

Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 12 mars

Tredje söndagen i fastan

Brösarps kyrka

11.00 Mässa
Konfirmanderna medverkar.
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 17 mars

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00

Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 19 mars

Midfastosöndagen

Onslunda kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 24 mars

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00

Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 26 mars

Jungfru Marie bebådelsedag

Brösarps kyrka

11.00 Mässa
Kören finstämt medverkar

och sjunger Mariasånger.
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 31 mars

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00

Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 2 april

Palmsöndagen

Andrarums kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Onsdagen 5 april

Brösarps kyrka

09.00 Morgonmässa
Efter gudstjänsten serveras frukost i församlingshemmet.

Torsdagen 6 april

Skärtorsdagen

Andrarums kyrka

19.00 Skärtorsdagsmässa
Sylvia Hedström spelar Cello.

Fredagen 7 april

Långfredagen

Andrarums kyrka

11.00 Långfredagsgudstjänst

Söndagen 9 april

Påskdagen

Andrarums kyrka

11.00 Påskdagsmässa
Körerna Finstämt och Brösarpskören medverkar och Albin Löfgren på trumpet.
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Måndagen 10 april

Annandag påsk

Andrarums kyrka

11.00 Annandagsgudstjänst
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 14 april

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00

Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 16 april

Andra söndagen i påsktiden

Onslunda kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Lördagen den 29 april

Skåne-Tranås Kyrka

11.00 Konfirmationsgudstjänst
Konfirmationsgudstjänst med nattvard

Söndagen 30 april

Fjärde söndagen i påsktiden

Skåne-Tranås kyrka

11.00 Mässa
Sångmedverkan, kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Onsdagen 3 maj

Brösarps kyrka

09.00 Morgonmässa
Efter gudstjänsten serveras frukost i församlingshemmet.

Fredagen 5 maj

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 7 maj

Femte söndagen i påsktiden

Onslunda kyrka

11.00 Gudstjänst med stora och små
Barnkören, tisdagskul och tisdagskul medverkar.
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 12 maj

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 14 maj

Bönsöndagen

Brösarps kyrka

11.00 Mässa
Kören Finstämt sjunger vårsånger, kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Torsdagen 18 maj

Kristihimmelsfärds dag

Bengtemölla

08.00 Gökotta
Paula Walters Fransson medverkar. Efter gudstjänsten bjuder vi på frukost.

Foto: MANFRED RUCKSZIO/GETTY IMAGES

Fredagen 19 maj

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 21 maj

Söndagen före pingst

Andrarums kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 26 maj

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 28 maj

Pingstdagen

Spjutstorps kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Måndagen 29 maj

Annan dag pingst

Brösarps kyrka

19:00 Gudstjänst
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 2 juni

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 4 juni

Heliga trefaldighets dag eller missionsdagen

Eljaröds kyrka

11.00 Mässa
Kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen den 21 april

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Söndagen 23 april

Tredje söndagen i påsktiden

Spjutstorps kyrka

11.00 Mässa
Sångmedverkan, kyrkkaffe efter gudstjänsten.

Fredagen 28 april

Brösarps kyrka

10.00– Öppen kyrka
12.00
Kyrkan är öppen för enskild bön, ljusständning och meditation. Vi bjuder på fika.

Gullvivor, ett tidigt vårtecken.

Foto: ÅSA MODIN

VEM?

Familjen Irod från Ukraina, som fann en fristad i Brösarp via Facebook:

Vi människor är inte så olika egentligen

Text & foto: *Åsa Modin*

»I Tingshuset i Brösarp möter jag för första gången familjen Irod, pappa Mykola, mamma Oksana och deras barn Roman, 11, Katja, 12, och Eva, 4 månader. Hanna Cederberg har gjort mötet möjligt och finns med en stund innan hon smyger i väg för att göra annat.

Dottern Katja är duktig på svenska och översätter från ukrainska när föräldrarna och hennes bror Roman berättar.

De kommer från staden Pustomyty, som ligger sex och en halv mil nordväst om Lviv, i provinsen Lviv Oblast i västra Ukraina. Pappa Mykola är lastbilschaufför och jobbade tidigare

i hela Centraleuropa. Mamma Oksana är manikyrist.

När kriget bröt ut var pappa Mykola i Italien. Oksana var gravid med Eva, och hon och barnen flydde i familjens bil över gränsen till Polen. De stannade där i två dygn. De bodde i bilen. Många flydde och samlades på andra sidan gränsen.

OKSANAS MAMMA NADIA, jobbar hos en äldre kvinna i hennes hem i Tyskland. Här fick den lilla familjen bo under en tid. Men det var

ingen hållbar lösning. De sökte på Facebook för att finna en fristad, och det var där de hittade Ulrika Karlsson, i Rydebäck utanför Helsingborg, som ville ta emot dem i sitt hem.

De åkte tåg från Tyskland till Sverige och den 8 mars kom de till Malmö där Ulrika väntade. Om-tumlade efter flykten från Ukraina och resan till Malmö kände de sig osäkra och stressade. Livet hade vänts upp och ned. Det var överkligt, många känslor gjorde sig påminda. Vem var Ulrika och vad gjorde de i ett annat land? Samtidigt var de glada.

DE FICK LÄRA känna Ulrika och många andra människor. Efter två månader hos Ulrika kände de att de behövde ett eget boende. Ulrika kontaktade Hanna och Anders Cederberg för att höra om de kände till något boende som var ledigt, och de hade en lägenhet att erbjuda.

Via Facebook fick man sedan tag på Dan, som kunde hjälpa familjen med flytten. Första maj kom han med en stor bil och ett släp. Möbler, kläder och allt annat som kan behövas i ett hem, och som de fått av Ulrikas grannar, lastades på släpet. Under färden ramlade

grillen av och gick i tusen bitar. Dan åkte då och köpte en ny, som han gav dem.

PAPPA MYKOLA FORTSATTE att arbeta ute i Europa under den här tiden och kom till Sverige för att stanna i november. Han kom på besök tre gånger under denna tid. Barnet väntades i september och oron var stor att Mykola inte skulle få vara med när barnet föddes. Så kom Eva den 15 september – och han var där. Deras lilla flicka fick namnet Eva Maria Ulrika.

Med hjälp av ”mister Anders”, som de kallar honom, har nu Mykola lyckats få ett arbete som lastbilschaufför på Erikssons åkeri i Tomelilla och jobbar där sedan i början på året.

Barnen började skolan med en gång när de kom till Brösarp och mamma Oksana fick jobb som manikyrist och städerska på SPA i Brösarp. Katja berättar att de, när de började i svensk skola,

Slava Ukraina, ära Ukraina, står det på ett vykort som familjen Irod ger till Åsa Modin efter samtalet.

– Vi har inte bara en flagga med likadana färger, säger Mykola och syftar på den svenska och ukrainska flaggan, utan våra gamla hus liknar varandra. Djuren och vi människor är inte så olika egentligen.

FAMILJEN HAR DET jättebra här men de saknar Ukraina mycket. De vill tillbaka, men först måste det bli fred. Kanske kommer det en tid längre fram i livet när barnen kommer tillbaka hit igen för att studera eller jobba. Sverige har blivit ett andra hem.

Familjen vill här passa på att framföra ett speciellt tack till både Ulrika Karlsson för att hon tog emot dem i sitt hem, att hon stöttade och tog hand om dem, och till Hanna och Anders Cederberg för att de tog emot dem i sin familj och har hjälpt dem med allt de behövt – att bli en del av det svenska samhället.

Så tar de upp en fotobok, de sträcker fram den mot mig och vill visa sitt land: semestern, kompisar och vänner. Det känns som ett fint förtroende att få ta del av bokens bilder, men också att jag fått möjlighet att samtala med dem. Jag har mött en glad öppen positiv familj som har nära till skratt, trots allt.

MYKOLA BERÄTTAR ATT de gick i kyrkan varje söndag i Ukraina och så tittar han på mig och säger:

– Kanske kan vi komma till kyrkan här i Brösarp när vi lärt oss lite mer svenska.

– Ni är varmt välkomna, säger jag.

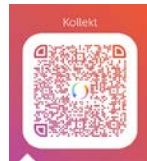
På trappan utanför Tingshuset tar de upp ett kort ur väskan som de vill ge mig. Men först skriver Katya en hälsning till mig. På framsidan på blågul bakgrund står det Slava Ukraina, ära Ukraina, och på baksidan skriver Katya en hälsning från familjen Irod från Ukraina till mig. Tänk att ett kort kan betyda så mycket...

också fortsatte i den ukrainska via nätet. De läser och gör sina läxor här, som de sedan skickar. Hon berättar att den ukrainska skolan, som hon upplever den, är hårdare och svårare än den svenska. Hon berättar också att hon fått svenska vänner i Ofelia, Nelly och Julia. Hennes bror Roman har sin ukrainsk kompis Sasha.

I BÖRJAN VAR det svårt för familjen att göra sig förstådd, men telefonen och datorn var till stor hjälp. Där kunde man diktera in det man ville översätta och så kom den svenska översättningen.

När jag frågar Mykola vad han tänker om kriget säger han – och detta förstår jag trots att Katya inte översätter – katastrof. Det är katastrof. I Ukraina har han arbetat som historielärare, och under denna tid läste han mycket om krig och vad det gör med människor.

– Nu förstår vi, säger han och fortsätter:

VILL DU HJÄLPA?

» Skänk en gåva via Brösarp-Tranås församling genom att swisha valfritt belopp till nummer 123 211 2043 eller skanna QR-koden.

» Märk betalningen med "Ukraina".

– Många vi känner är med i armén och många finns på sjukhus – och vi är oroliga.

Hela tiden har de vetat att kriget kunde komma, men de trodde aldrig att det skulle bli verklighet.

De tänker på sin hemstad Pustomyty. Staden har fått skador på husen, barnhemmet och posten. Mykola letar länge i sin telefon och visar till slut bilden och berättar om raketerna på fältet, raketerna som inte detonerade. I bakgrunden ser man hemstadens hus.

– Krig minskar å ena sidan värdet av människoliv avsevärt. Å andra sidan lär det oss att bättre förstå och uppskatta vanliga mänskliga egenskaper, hos goda människor, säger Mykola.

Krig lär oss att bättre förstå och uppskatta vanliga mänskliga egenskaper, hos goda människor.

Mykola Irod

På Öppet hus byggs ibland höga torn som nästan når taket.

Foto: ANNA MÅRTENSSON

Här är det lek, sång och rörelse

Vi är i full gång med vår barnverksamhet. Hoppas vi ses!

Tisdagsgrupperna

»Tisdagsgrupperna kommer denna termin att jobba med lite av varje av det som rör kyrkan och den kristna tron.

Första gången fick barnen i uppdrag att klistra upp och klippa ut de tio budorden så det liknar två stentavlor som sitter ihop.

De fick även färglägga bilder där det stod bönen *Gud som haver barnen kär* samt *Vår fader*. Dessa två kommer vara återkommande varje gång så att barnen lär sig dem.

Vi kommer även att sjunga några lättare psalmer så att barnen lär sig dem också.

Vårterminen kommer även att bjuda på besök i kyrkan så att vi kan undersöka vad som finns där inne.

Besök av en präst kommer vi att ha vid några tillfällen. Barnen kommer även få träffa på andra som jobbar i kyrkan.

Mycket nytt kommer det att vara och vi hoppas att barnen kommer att uppskatta det.

Den 7 maj kommer vi att vara med på gudstjänsten i Onslunda kyrka, där barnen kommer att få sjunga några sånger de kommer att lära sig under terminen.

Anna Mårtensson (ovan) och Ingela Jönsson (nedan) leder barnverksamheten.

Räkna med bus på Öppet hus!

Foto: GETTY IMAGES

Gruppen Tisdagskul jobbar med Frälsarkransen.

Öppet hus med sång barnrytmik och rörelse.

Tisdagskul skapar tavlor med de tio budorden.

Sång och rörelse

»Sång och rörelse är för barn i åldrarna 0–5 år. Här får man sjunga, dansa och ha kul tillsammans.

Vi träffas varje torsdag i Brösarps kyrka. Vid frågor och funderingar kontakta Ingela på telefon 0702-793583.

Öppet hus

»Öppet hus har även kommit i gång uppe i Brösarp. Så kul att få träffa alla glada barn och deras föräldrar. Skoj och bus och lite minikundvagnsrace bjuds det ofta på av dessa små liv. Fikan är alltid lika uppskattad!

HÄR HITTAR DU VÅRA AKTIVITETER

Onslunda församlingshem
15.00–17.00 Tisdagskul
Barn i årskurs 1–4.
16.00–18.00 Tisdagshäng
Barn i årskurs 5–7.

Brösarps kyrka
Torsdagar
15.30–16.00 & Sång och rörelse
16.00–16.30 Barn i ålder 0–5 år.
Brösarps församlingshem
Fredagar
09.30–11.30 Öppet hus
Barn med vuxna.

Malin Tegnhammar badar varje vecka, gärna vindstilla dagar.

Foto: PRIVAT

NYFIKEN PÅ

KALLBAD

Malin Tegnhammar: Jag blir glad och modigare!

Många talar sig varma om kallbad. För coachen Malin Tegnhammar är de bästa effekterna de mentala.

» Än är det några veckor kvar på bästa badsäsongen, enligt landets kallbadentusiaster.

– För att det ska bli härligt badar jag helst en vindstilla dag, säger Malin Tegnhammar, regelbunden kallbadare sedan fem år tillbaka. Liksom många andra lockades hon av alla hälsofördelar.

– Jag är väldigt frusen av mig och hade egentligen aldrig trott detta kunde vara något för mig, berättar Malin. Men första doppet överraskade.

– Det gav mig världens kick. Att jag klarade att ta mig i och faktiskt stanna kvar i några sekunder gjorde mig imponerad av mig själv, berättar Malin.

Och i stället för att frysa kände hon sig varm efteråt.

Som experiment fortsatte hon att kallbada en gång per vecka och

”Försök räkna till tio”, säger Malin.

insåg att hennes humör generellt blev bättre.

– Kallbad gör mig glad, men också modigare.

MALIN BADAR GÄRNA tillsammans med andra. Det är en säkerhetsaspekt, men det finns också något unikt i den positiva gemenskapen.

– De flesta är så nervösa inför sitt första bad att de inte lyckas dölja det på det där vuxna sättet som vi annars så ofta gör. Samtidigt blir många också så positivt överraskade av sig själva att de

inte kan låta bli att visa det, lite som stolta barn gör. Det tycker jag är så fint att se, säger Malin.

ATT KALLBADA HANDLAR många gånger om att övervinna hinder och gå utanför vår bekvämlighetszon. Det mod vi visar oss själva då är enligt Malin överförbart till andra situationer i livet.

– Om jag klarar att bada i en isvak, ja då klarar jag mycket annat också.

Kallbad är dessutom en konkret och mätbar prestation, till skillnad från så mycket annat i livet.

– Ett kallbad går inte att ifrågasätta eller prata bort efteråt. Gjorde du det, så gjorde du det.

EN ANNAN FÖRDEL är att du övar upp din smärttålighet. Genom att aktivt stanna kvar i det kalla vattnet lär du dig hantera obehag och vet att jobbiga känslor till slut lägger sig.

– Kanske att du mer undermedvetet vet att du klarar svåra situationer, säger Malin.

Varför har kallbad blivit så populärt tror du?

– Vi lever så skyddat, vi är aldrig hungriga, aldrig kalla. Att kallbada är en rå, mänsklig upplevelse, som dessutom ger dig en ”hög på livet-känsla” tack vare alla hormoner som aktiveras. Du känner dig väldigt levande, säger Malin.

Sophie Ekman

KORT OM

Malin Tegnhammar

Ålder: 33 år.
Familj: Sambo och hund.

Bor: Kvissleby, söder om Sundsvall.
Gör: Coach, författare, kursledare och kallbadare.

Motto i livet: ”Vad är det bästa som skulle kunna hända?”

Instagram: Onespoon-happiness

5

tips för säkert kallbad

1 Alla kan kallbada, men om du har problem med hjärtat eller högt blodtryck, prata med din läkare först.

2 Bada helst en vindstilla dag för att inte bli nedkyld efteråt.

3 Bada inte ensam och gå i vattnet från strand eller via badstege.

4 Håll huvud, fötter och händer varma genom mössa, badskor/ullstrumpor och vantar.

5 Doppa hela kroppen förutom huvudet.

TEMA

SKIFTEN

Sluta jaga
lyckan – fyll
ditt liv med
mening

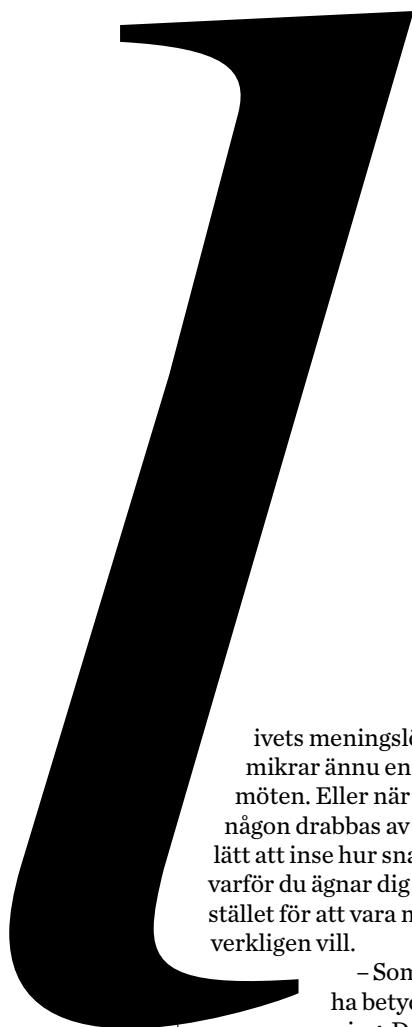

Att sträva efter lycka är ett självklart mål för många. Men lycka är bara en kortvarig känsla, påminner filosofen Frank Martela. Skifta ditt fokus och hitta bestående mening genom kontakt med dig själv och andra.

Text: *Linda Newham*
Illustration: *Kajsa Nordlund*
Foto: *Theresia Köhlin*

ivets meningslöshet slår till ibland. Som när du mikrar ännu en lunchlåda för hastigt intag mellan möten. Eller när något tragiskt händer, som att någon drabbas av en allvarlig sjukdom. Då är det lätt att inse hur snabbt livet kan vända, och undra varför du ägnar dig åt så många betydelselösa saker i stället för att vara med dina älskade eller göra det du verkligen vill.

– Som människor vill vi att våra liv ska ha betydelse, vi är hårdkodade att söka mening. Den religiösa traditionen kan vara en orsak till att vi fortfarande, trots att vår kultur i hög grad sekulariserats, suktar efter en större ovanifrån givna mening, säger filosofen Frank Martela, som forskat på ämnet mening och även skrivit boken

A wonderful life – insights on finding a meaningful existence.

Som filosof får Frank Martela ofta frågan ”Vad är meningen med livet?” Men han tycker att frågan är svår. Många filosofer före honom

”Vi bör alltså inte fråga oss vad som är meningen med livet, utan meningen i livet.

Frank Martela

har konstaterat att det inte finns någon egentlig mening med livet. Forskare har sedan länge bevisat att människans liv ur ett större kosmiskt perspektiv är både flyktigt och obetydligt.

– Vi bör alltså inte fråga oss vad som är meningen med livet, utan meningen i livet. Vad får ditt liv att kännas meningsfullt och värt att leva?

I dagens västerländska kultur är vi många som hamnar på villovägar när vi i stället börjar söka efter lyckan genom resor, självförverkligande och köksrenoveringar. Och det är inte så konstigt, för det kommuniceras ofta att vi borde söka lycka. Ja, lyckan har snarast blivit vår heliga ko, ett självklart mål i livet.

– Men lycka är bara en känsla, som inte kan ge en bestående känsla av mening. Det är heller inget bra sätt att undvika existentiellt obehag.

Frank Martela skriver i sin bok att strävan efter att maximera den egna lyckan till och med kan slå tillbaka.

– Forskning visar att personer med ett exklusivt fokus på den egna lyckan är de som njuter minst av livet. Det kan också förstöra ens relation till andra, ”jag ser att du mår dåligt, men tyvärr jag ska yoga i dag”, trots att nära relationer är den sanna källan till lycka. Strävan gör också att vi inte tolererar livets jobbiga stunder lika bra, för vi känner oss misslyckade när vi inte är lyckliga. Men livet går ju upp och ner.

Så hur fyller du livet med mer mening? Det exakta svaret är såklart individuellt, men Frank Martela berättar att forskningen har hittat fyra vägar till ett mer meningsfullt liv. Den första handlar om att investera i dina nära relationer.

- Vi är sociala varelser med ett behov av att tillhöra. Och när man frågar människor om vad som gör livet värt att leva, pratar de flesta om familj eller goda vänner. Och i nära relationer spelar vi en unik roll för andra bara genom att finnas.

Den andra vägen är närbesläktad; genom att hjälpa andra hjälper du dig själv. Förutom nära relationer är du betydelsefull för människor vars liv du kan ha en positiv inverkan på. Och när du kan bidra till världen, även på enkla små sätt, ökar känslan av mening i livet.

- Det tycks till och med förbättra både den fysiska och psykiska hälsan. Fler än tio studier visar att regelbundet volontärarbete förlänger livet.

Och nej, du behöver inte göra grandiosa Mandelainsatser, du kan engagera dig i frivilligar-

bete, skänka pengar till välgörenhet, hjälpa en vän, engagera dig i grannsamverkan eller supporta en politisk kampanj du känner starkt för.

Den tredje vägen handlar om att vara i kontakt med sig själv, att leva och agera autentiskt.

- Om vi mest jobbar på kontakten till andra men glömmer kontakten inåt, till oss själva, blir vi bara ett tomt skal.

Att sedan ta sina förmågor i bruk och lära sig nya saker, det är den fjärde vägen mot mening. Att göra saker du är bra på.

- Vi upplever en känsla av att göra något meningsfullt när vi gör saker vi är skickliga på.

Så för att summera: Nästa gång du känner meningslösheten slå till, engagera dig i andra människor, och bidra med något du är bra på.

Vad får ditt liv att kännas meningsfullt och värt att leva?

FRANKS FYRA VÄGAR TILL ETT BETYDELSEFULLT LIV

1 Värdesätt och investera i dina relationer med andra människor.

2 Hjälpt andra så hjälper du samtidigt dig själv.

3 Var i kontakt med dig själv, lär känna dig själv och bli den person du egentligen är.

4 Ta alla dina förmågor i bruk och lär dig nya saker.

A wonderful life – insights on finding a meaningful existence

Frank Martela

Harper Design International

Nästa uppslag:
Hanna och Take bytte bana >>

När tanken på att bli präst väl var väckt, kändes det självklart för Hanna.

Hanna bytte från skådis till präst

Hon upptäckte att drömyrket som skådespelare gjorde henne tom och självcenterad. I dag jobbar Hanna Sundén som präst.
– Det är sällan jag går hem från jobbet utan att känna tacksamhet.

» Vi möts i Farstastrandkyrkan, som ligger högt uppe på en kulle, mitt bland lägenhetshus strax söder om Stockholm. Vid tillfället förbereder man för onsdagsmessa med efterföljande lunch.

– Det är fint att vi kan skapa mötesplatser för människor och bjuda in. Många i vårt samhälle behöver få höra att ”det vore roligt om du kom.”

” **Att hålla i en gudstjänst är som att ha en liten föreställning. Skillnaden är att jag nu är en kanal för Guds kärlek.** ”

Hanna är nöjd med sin valda väg, även om drömmen från början var att bli skådespelare. Redan som barn gillade hon att leka olika karaktärer.

– Mamma har berättat hur hon ibland trodde att det var flera barn i ett rum, men när hon gläntade på dörren var det bara jag som satt där och gjorde olika röster.

SOM UNG LOCKADE även röda mattor och kändisskap. Hon gick teaterlinjen på gymnasiet, några eftergymnasiala utbildningar och jobbade sedan med olika fritheatergrupper.

Men drömmen om yrket stämde

KORT OM

Hanna Sundén

Ålder: 36 år.

Familj: Man och två barn, 1 och 4 år.

Bor: Hägersten.

Gör: Präst i Farsta församling, Stockholm.

inte riktigt överens med verkligheten.

– Man förväntas vara mer bufflig än vad jag är som person, man måste själv ha kontakter, vara väldigt framåt och sälja in sig själv. Men det jag framförallt inte gillade var hur jag blev allt mer självcenterad. Det var mycket tankar kring min egen person, säger Hanna.

– Och när tanken väl var väckt kändes det självklart. Jag hade tron med mig sedan barnsben, men hade inte tänkt att det kallet skulle komma så tidigt i livet.

2020 vigdes Hanna till präst, och hon säger sig ha stor nytta av sin bakgrund som skådis.

– Att hålla i en gudstjänst är som att ha en liten föreställning; man klär på sig prästkläder, ställer sig inför folk och förmedlar något. Med den skillnaden är att jag nu är en kanal för Guds kärlek.

HANNA TYCKER ATT prästycket känns mer meningsfullt.

– Det är en väldig variation, jag möter människor i olika åldersgrupper och skeenden i livet. När det är begravning får jag möta människor i sorg. Vid ett dop är det ofta tacksamhet, glädje och förväntan. Eller som i dag, då vi har messa och lunch, där det i hög grad handlar om att skapa en mötesplats för både nya och gamla besökare. Alla behöver få känna sig sedda, säger Hanna.

Att få ge till andra har även visat sig ha ett högt värde för henne själv.

– Nästan dagligen uttrycker folk hur tacksamma de är för något så enkelt som ett vänligt bemötande, alla människor är inte bortskämda med det. Deras tacksamhet värmer.

”Jag mår gott av att se allas engagemang”, säger Take Aanstoot.

Take började köra bilar till Ukraina

När nyheterna visade bilder från kriget i Ukraina började Take fundera på om hans lastbil kunde vara till hjälp. I dag driver han hjälporganisationen Blågula bilen.

» Take Aanstoot hade precis kört av färjan i Gdansk när han förstod att det var något problem med lastbilen han skulle skänka till Ukraina. Röda varningslampor lös. Han tog kontakt med en polsk bekant, som i sin tur ringde några vänner på en verkstad 15 mil bort. Take förklarade att han skulle anlända sent och att de därför kunde ses morgonen därpå.

– När kriget startade hade jag väldigt dålig koll på Ukraina.

Likt de flesta följde Take nyheterna, men såg också kompisar fylla sina bilar med förnödenheter för att åka med dem till Ukraina.

Det kändes ineffektivt. Han började fundera på den där gamla lastbilen han hade, som stått parkerad hos en kompis alldeles för länge.

pengar som sovsäckar, rullstolar, mediciner och motorsågar – för att inte tala om alla människor som gärna bidrar med sin tid.

– Totalt är vi ett 30-tal personer som hjälps åt, och vi har kört ner 25 välfyllda fordon till Ukraina. Så jag blev ju tvungen att starta en organisation.

Hela processen har varit såväl rolig som galen.

– Jag mår gott av att se allas engagemang. Det har varit väldigt förvånande, men ger också hopp om framtiden, säger Take.

VID SIDAN AV sitt vanliga jobb lägger Take säkert 40 timmar i veckan på detta.

– Jag vågar inte riktigt räkna, men familjen tycker att jag är hemma alldeles för sällan. Sett i backspegeln hade det varit lättare om jag hjälpt en befintlig grupp, då hade jag inte suttit här med en hel hjälporganisation i knät, säger han och skrattar.

Vad driver dig att fortsätta?

– Ukraina behöver vårt stöd. Men detta har också en indirekt effekt. När svenskar är villiga att bidra så här mycket blir det tydligt för våra politiker hur viktig frågan är för folket. Då är det lättare för dem att fatta beslut om nya stödpaket. Därför fortsätter jag.

”*Sett i backspegeln hade det varit lättare om jag hjälpt en befintlig grupp, då hade jag inte suttit här med en hel hjälporganisation i knät.*”

– Men när jag anlände vid tiotiden stod det tre killar där redo att ta emot mig, de hissade upp lastbilen, fixade det som behövde, släppte ner mig igen och sa ”go get them.” De ville inte ha ett öre för sin insats. Det var väldigt starkt.

JA, ATT KRISER kan ta fram det goda ur människor, och hur goda gärningar sprider sig, har Take fått erfara ofta det senaste året. Han är initiativtagare till hjälporganisationen Blågula bilen, som skänker fordon och förnödenheter till det krigshärjade Ukraina. Han är också ägare till en stor restaurang i Linköping, De Klomp, och hade egentligen fullt upp redan tidigare.

KORT OM

Take Aanstoot

Ålder: 48 år.

Familj: Fru och två barn.

Bor: Linköping.

Gör: Restaurangägare och grundare av organisationen Blågula bilen.

– Så jag skickade ut en fråga på Facebook om någon ville hjälpa till att fylla bilen.

GENSVARET BLEV STORT, Take fick ta emot allt från elverk och powerbanks till strumpor och choklad. Och snart åkte han ner till Ukraina via Polen för att lämna rubbet till den ukrainska militären.

– På vägen ner twittrade jag att om någon ville lämna soppapengar så gick det bra att swisha en slant. Väl hemma kollade jag på kontot och insåg att jag fått in 70 000 kronor, så det var bara att köpa en lastbil till och göra om proceduren.

Det var i mars 2022, och så har det rullat på. Take har fått in såväl

Andreas Wijk, artist:

När fasaden är borta blir livet vackert

Redan som 12-åring förstod Andreas Wijk att han var gay, men kämpade i många år med ångest, skam och motstånd från sin familj och kyrka.

I dag är han äntligen tillfreds med sin homosexualitet och känner sig närmare Gud än någonsin.

Text: *Linda Newnham* Foto: *Theresia Köhlin*

» Andreas Wijk ska just lämna kyrkan efter högmässan, när en äldre herre kommer fram och säger hur mycket han uppskattade Andreas intervju med Carina Bergfeldt på SVT, där Andreas berättade att han är gay. Andreas frågar mannen hur han ser på sig själv, han anar att mannen också är gay, varpå mannen svarar att han fortfarande inte riktigt känner sig hemma i någon grupp. Men han är noga med att understryka hur glad han är för den yngre generationen, där man på ett helt annat sätt är fri att älska vem man vill.

– Tänk att ha levt ett helt liv och fortfarande inte få känna acceptans för den man är, säger Andreas Wijk.

Vi möts i Allhelgonakyrkan i Stockholm, känd för sin inkluderande syn på människor. Andreas är mitt uppe i några hektiska veckor, där modelljobb och musik varvas, ”jag har så många spännande projekt

på gång.” Han strålar, babblar och erkänner att:

– Jag har nog aldrig varit på en bättre plats i livet. Att kunna vara helt transparent med vem jag är gör mycket för mitt välmående. Det är som att jag hela mitt liv har haft en fasad, och nu när den är borta, ja... då blir livet vackert.

FÖR DET DÅR med att vara fri att älska vem han vill är en ganska nyvunnen känsla även för Andreas. Och den har inte kommit utan kval. För trots att sexuella relationer mellan personer av samma kön avkriminaliserades 1944 i Sverige, och homosexualitet avskaffades som sjukdomsdiagnos 1979, har normer levt kvar och hbtqi-personer har fått utstå hat och hån ända in i vår tid. Det var faktiskt först 1996 som homosexuell kärlek visades på svensk tv, i favoritsåpan *Rederiet*. En sensation! ”Bögkyssen”, basunerade kvällstidningarna ut.

Andreas växte upp i en frikyrklig miljö, där hans pappa var pastor i Pingstkyrkan och mamman specialpedagog. Familjen bodde de första tolv åren i lilla Nybro, strax utanför Kalmar, varpå flyttlas

” Jag intalade mig att det här inte var värt att komma till helvetet för.

"Jag har nog aldrig varit på en bättre plats i livet, säger Andreas Wijk, som delar sin tid mellan musik och modelljobb.

» set gick till Göteborg. Han beskriver en kärleksfull barndom där kyrkan var en naturlig del av livet, något Andreas längtade till, en plats där han hade sina vänner.

– Mamma, pappa, min syster och jag var ett riktigt dreamteam. Mina föräldrar är de mest kärleksfulla, omhändertagande människor jag vet, och deras gudstro avspeglar sig hela tiden i att finnas där för människor.

Även Andreas har alltid känt sig trygg och älskad.

– Det är en gåva att ha den tryggheten med sig genom livet, det har gjort mig ganska orädd. Jag har med liv och lust kastat mig ut i saker, som kreativitet och musik, och inte varit rädd för att göra misstag. Sexualiteten är det enda område där jag inte ens vågat ta minsta lilla snedsteg.

MUSIKEN KOM TIDIGT in i livet, han var fyra år när han första gången spelade i Davidmusikalen. Vid 12 års ålder vann han en talangjakt, och kom med i barnpopgruppen Popcorn.

– Sedan fick pappa skjutsa mig land och rike runt på olika uppträdanden. Vi fick uppträda både på Skansen och i tv-programmet *Lattjo lajban*.

Andreas upptäcktes även av de stora modemärkena, och var inte mer än 16–17 år när han fick sitt första stora modelljobb. Sedan dess har han fått göra plåtningar för märken som Dolce & Gabbana, Gucci, Tommy Hilfiger och Diesel.

– I det yrket har jag verkligen fått vara med om spännande saker och se världen.

MEN PARALLELLT MED detta finns en mer ångestfylld historia. Andreas mamma och pappa kommer båda från frireligiösa familjer, och är uppvuxna med budskapet att homosexualitet är fel, en synd, något som ska fördömas.

” Jag trodde verkligen att jag kunde bli fri från homosexualiteten.

– Det präglade dem så starkt att de inte ens ifrågasatte saken, förklarar Andreas.

Så när Andreas kring 12 års ålder kände hur det började pirra i kroppen och han insåg att han förmodligen kommer att bli kär i en kille, så blev han livrädd.

– Mina föräldrar hade aldrig sagt det rakt ut, men jag förstod att det var oacceptabelt.

Han var ju bara barnet, men bar nu på en stor hemlighet som han absolut inte vågade yppa för någon.

– Den perioden var den psykiskt tuffaste i mitt liv. Jag förstod att mina tankar var syndiga, vilket gav mig en stark ångest, och jag kunde gråta mig själv till sömns.

Kanske var det talangjakterna och musiken som distraherade, för han lyckades så småningom lägga problemet åt sidan. Men när han var 15 år bubblade allt upp igen.

– Jag var så rädd för att ångesten skulle greppa tag i mig igen att jag kände att jag måste prata med någon.

DETTA HAR HÄNT

... kring hbtqi-frågor inom Svenska kyrkan.

1951 Svenska kyrkans biskopar tar avstånd från kriminalisering av homosexuella handlingar.

1995 Lagen om registrerat partnerskap träder i kraft.

2005 Kyrkomötet beslutar att kyrkan aktivt ska motverka diskriminering av personer på grund av sexuell läggning.

2009 Kyrkomötet beslutar att äktenskapet kan omfattas av alla par och arbetar fram en vigselordning för par av samma kön.

2018 Regnbågsnyckeln blir Svenska kyrkans hbtqi-märkning.

2019 Svenska kyrkans första transhearing genomförs.

2022 Kyrkomötet röstade nej till att präster måste acceptera att viga samkönade par – så fortsättning följer.

Eftersom han alltid stått nära sina föräldrar vände han sig till dem.

– Kärleksfulla som de är ville de hjälpa mig, så hur absurd det än låter nu började vi be tillsammans för att jag skulle bli fri från dessa känslor, samtidigt som vi höll det hemligt för alla andra. Där är det viktigt att förstå att mina föräldrar gjorde det här utifrån den trosuppfattning de då hade. De trodde att deras son skulle komma till helvetet för att han var gay, och ville självklart göra allt för att det inte skulle ske. Jag förstod även att de klandrade sig själva, ”Är det något vi har gjort?”

Han säger att han i många år avslutade varje bön med orden ”Gud, gör mig fri.”

Kände du hopp? Trodde du att det skulle lyckas?

– Absolut, jag trodde verkligen att jag kunde bli fri från homosexualiteten.

Men hopp går hand i hand med förtvivlan, så när bönerna (såklart) inte fick gehör blandades hopp med hopplöshet.

Hovvlade du på Gud i samband med detta?

– Aldrig, fast nu tänker jag att det kanske hade varit bra, för i stället tvivlade jag på mig själv, funderade vad det var för fel på mig. Ja, min tro har alltid varit så stark att jag hellre har gett upp delar av mig själv än min tro.

Var du ihop med killar i hemligheten?

– Nej, eftersom jag trodde att homosexualitet var en synd, så vågade jag inte det. Det spelade ju ingen roll om jag höll det hemligt för familj och vänner, Gud skulle ändå se mig.

HAN MINNS EN kyss i Köpenhamn, men fick förälskelse till trots panik, och blockade sedan killen överallt.

– Jag intalade mig att det här inte var värt att komma till helvetet för.

När Andreas var 19 år utsågs han till Årets bäst klädda och fick pris på en gala på Café Opera i Stockholm – något han såg fram emot enormt mycket, ända tills konferenciern Josefin Craaford sa något i stil med ”Du är snygg och sjunger – du måste ju vara gay!”

– Hon hade ju ingen aning om vad jag brottades med, men jag kände mig trängd och förnekade bestämt.

Det kom att ta ytterligare tio år, och en pastor som försökte driva ut det sjuka genom att skrika ”Vik hädan!”, innan Andreas till slut vågade öppna upp.

Varför tog det så lång tid? Jag förstår att man i din familjs kyrka såg detta som en synd, men samtidigt verkade du i en modebransch som är känd för sin gay-kultur, Prideparaden pågick i Stockholm och vd:ar kom ut som trans.

– Ja, du... vi har väl alla vår process som måste få ta sin tid, men troligen hade det gått fortare om jag valt att prata med någon annan än mina föräldrar.

VÄNDPUNKTEN KOM NÄR han 2019 började läsa teologi på nätet, och kom i kontakt med pastorn Niclas Öjebbrandt, som aktivt verkar för att kyrkan ska bejaka hbtqi-personer. Han pratade med Andreas om att bibelns kärleksbudskap, att Gud älskar oss som vi är, är överordnat.

” Jag insåg att homofobin inom kyrkan skapats av människor, inte av Gud.

KORT OM...

Andreas Wijk

Ålder: 29 år.

Familj: Mama, pappa och syster.

Bor: Stockholm.

Gör: Artist.

Aktuell med: Låten *If I was gay*.

Andreas föräldrar har haft otroligt dåligt samvete för vad de utsatt honom för. ”Men jag tycker att det är fint att se hur människor kan förändras”, säger han.

– Han hjälpte mig att omformulera min tro, och då kunde jag sluta se mig själv som sjuk. Jag insåg att homofobin inom kyrkan skapats av människor, inte av Gud. Sedan dess har jag känt mig närmare Gud än någonsin, samtidigt som jag är en homosexuell man.

Hans föräldrar hade egna samtal med denna teolog, vilket fick även dem att ändra syn på homosexualitet, vilket i sin tur ledde till ett öppenhjärtigt förlåt.

– De har haft otroligt dåligt samvete för vad de utsatt mig för, men jag tycker att det är fint att se hur människor kan förändras. I dag jobbar min pappa som fängelsepastor på Hall och ger hopp till klienter.

I OKTOBER FÖRRA året skrev och släppte Andreas låten *If I was gay*, som handlar om de frågor han själv brottats med. Och i november var han med och berättade sin historia i SVT. Han säger att han fått mycket kärlek sedan dess, framförallt på sina internationella sociala medier-konton. Fast i Sverige har vissa också haft tonen ”det är väl ingen grej att komma ut i Sverige i dag.”

– Men det beror på vilket sammanhang du befinner dig i här, och internationellt har fler upplevt liknande saker som jag.

Men han har också fått en del hat.

– Jag har aldrig tidigare sett så mycket av den gröna spy-emojin som nu.

Han berättar också att många av hans kristna vänner valt att ta avstånd ifrån honom.

– Det har varit otroligt smärtsamt, för jag trodde att vi skulle finnas där för varandra no matter what. Det har fått mig att känna mig väldigt ensam, och ett tag hade jag svårt att veta vem jag kunde lita på.

Nu har han skapat sig en ny grupp vänner att dela livet med, och hans allra bästa vän, Mikael, som Andreas känt sedan barnsben, finns kvar.

– Det känns mäktigt. Vi har pratat mycket om hur synd det är att vi inte kunnat vara mer transparenta inför varandra, och hur sorgligt det är med tystnads-kulturen som finns i vissa kyrkor, där man går runt och låtsas vara en ”perfekt” människa. Det är ju så mycket skönare när vi kan prata med varandra om våra problem. Att kämpa med saker är ju att vara människa.

Vad drömmer du om?

– Åh, på många sätt lever jag redan min dröm. För bara några år sedan trodde jag inte att jag skulle få uppleva romantisk kärlek, nu drömmer jag om att en dag träffa någon att älska och bilda familj tillsammans med. Jag drömmer också om att frikyrkan, likt Svenska kyrkan, ska se på mitt framtida äktenskap på samma sätt som en heterorelation, säger han.

Du sa tidigare att du brukade avsluta dina böner med ”Gud, gör mig fri.” Vad avslutar du dem med i dag?

– Amen, säger Andreas och skrattar. ●

PÅSKEN

– en skruvad trestegsraket

Påskan är inte bara kyrkans största högtid och en mathelg av rang. Upplägget med tre helgers stegrad dramatik inför Jesus död och återuppståndelse har med tiden lett till ett crescendo av rätt så egendomliga traditioner.

Hur har det blivit så?

Text: **Mats Karlsson**

» Firandet av kyrkoårets stora helger har under århundradenas lopp formats i en yster dans, där kyrkoårets ritualer mött bondårets praktiska anpassningar till årstiderna. I mixen finns också förkristna föreställningar och allt fler kommersiella inslag. Därför ägnar vi oss glatt åt märkligt beteende utan att begripa varför.

Ståuppkomikern Johan Glans har sammanfattat det genom att låta en tänkt företrädare för kyrkan be en reklambyrå komma på sätt att hålla påskens minne av frälsarens död och återuppstån-

delse levande. Han får svaret:

”Kycklingar! Vi ska ha massor av kycklingar, och hönsfjädrar som vi sätter i kvistar. Och ägg, det ska handla till 90 procent om ägg! Barnen kan måla dem i kulörta färger. Och så ska vi ha en hare! Det är en lurig jävel. Han gömmer äggen – så får barnen leta. Och så kan du klä ut barnen till kärringar, så kan de gå ut på stan och be om godis.”

Hur i allsin dar har det blivit så här?

Påskan är ursprungligen en judisk högtid, firad till minnet av uttåget ur Egypten då folket

”*Man tänkte att Jesus försvagades på korset. Det gav mer plats åt djävulen och hans anhang, som häxor, troll och andra naturväsen.*

Tommy Kuusela, doktor i religionshistoria

Långfredags-
gudstjänst
i Uppsala
domkyrka.

Foto: MAGNUS
ARONSON/IKON

HAR DU KOLL PÅ

... påskens dagar?

Skärtorsdagen

» Jesus äter en sista måltid med sina vänner. Ofta firas en skärtorsdagsmessa i en kyrka nära dig.

Långfredagen

» Jesus dör på korset. Långfredagsgudstjänst firas oftast utan orgel eller piano eftersom det är kyrkoåret sorgligaste dag.

Påskafton

» Jesus vänner är ledsna och rädda.

Påsknatten

» Jesus uppstår. Påsknattsmessa firas ofta i kyrkan, och/eller högmessa på påskdagen.

Påskkärringar (häxor) och godis-tiggande har snart flyttats helt och hållet till halloween.

Foto: BARBRO WICKSTRÖM/MOSTPHOTOS

befrias från slaveri. Den firade också Jesus med sina lärjungar, men med egna tillägg som skapade den kristna påsken.

– När han säger ”Denna kalk är det nya förbundet” inbegriper han alla i världen, inte bara judarna. Han erbjuder människorna befrielse från ett inre slaveri, säger Jonas Eek, präst och teologie doktor i religionspsykologi.

– Även om påsken förändrats finns grunden kvar i nattvarden. Varje söndag är en påskdag, varje mässa en påminnelse.

PÅSKEN KAN SÄGAS börja med Palmsöndagen, till minne av Jesus ankomst till Jerusalem. Men lika gärna kan man säga att den startar med Fastlagssöndagen, som inleder fastan 40 dagar före påsk. Efter denna långa lågaffektiva upptakt ökas intensiteten med Stilla veckan från Palmsöndagen för att kulminera i Påskdagens klimax.

– De tre söndagarna definierar påsken, med stigande spänning. En trestegraket som lyfter i de dramatiska påskdagarna, med torsdagens måltid och Judaskyss, fredagens död på korset, söndagens återuppståndelse och måndagen då Jesus äterser sina vänner, säger Jonas Eek,

Denna historia väckte säkert anklag hos bönder i forna tider, men var ändå svår att översätta till deras liv. Ganska snart började Bibelns budskap kompletteras med andra berättelser, förklarar Tommy Kuusela, som är doktor i religionshistoria och arkivarie på Institutet för språk och folkminnen, Isof, i Uppsala.

– Bondesamhället byggde på muntlig tradition, där man hörde vad de gamla berättade.

Det kyrkliga finns med i grunden, men budskapen har vävts ihop med andra tankar. Man tänkte att Jesus försvagades på korset och

Jesus återuppstod på påskdagen, som infaller söndagen efter långfredag.

Foto: MAGNUS ARONSON/IKON

” Nu är Stilla veckan inte alls stilla längre. Man gör allt det vanliga på långfredagen. Men vad händer när alla dagar är lika?

» hans makt i världen minskade. Det gav mer plats åt djävulen och hans anhang, som häxor, troll och andra naturväsen.

De onda makterna ansågs vara extra farliga i tider av sorg, särskilt på skärtorsdagen. Man riskerade att falla offer för häxors trolldom. De kunde till exempel bygga en bjära, som tjuvmjölksade korna, genom att blanda blod och vissa föremål medan häxan rabblade magiska formler.

Men man kunde skydda sig med järn, som en kniv på tröskeln, eller måla tjärkors på ladugården. Kodynga på dörrar och väggar funkade också. Man kunde även ställa sig på tröskeln i ottan och ropa högt, så minskade risken att man skulle hemsökas av väsen.

Även eld skyddade, och därför tändes påskeldar.

I boken *Påskhögtiden* från 1920 av Louise Hagberg beskrivs: ”Trollkärringarna brukade också, trodde man, om påsken sätta sig

på skorstenskransen, och för att mota bort dem gjorde man då upp eld; man tog en gammal skosula av näver, svavel, tjära och svinhår och tände på, så att det rökte ordentligt innan spjället sköts upp.”

ATT PÅSKEN FÖRKNIPPAS med ägg beror på att hönorna började värpa igen efter vintern. Däremot är haren ett senare tillskott.

– Den kom in i början av 1900-talet från Tyskland, där det fanns en tradition av olika djur som värper ägg. En tupp var vanligt. Det uppkom lekar i högreståndsmiljöer, där man gömde ägg i herrgårdarna. Det kom till Sverige som motiv på påskkort, men då ersattes tuppen av en hare, säger Tommy Kuusela.

En av kyrkans framgångsfaktorer har varit att kristliga högtider tagit fasta på äldre traditioner och format om dem. I det fornnordiska samhället firade man kvartalsvis, vid övergångarna mellan årstider.

9

april

» ... är påskdagen år 2023. Det var då Jesus uppstod, och även om alla dagar från skärtorsdagen till annandag påsk i folk-mun kallas för påsken, så är det egentligen påskdagen som inleder påskveckan.

Påskharen, enda haren som värper ägg.

Foto: GETTY

Påsken knöts till det gamla vårblotet, men man bytte ut innehållet.

Helgerna fortsätter att förändras, i pyttesmå steg. Globalisering och invandring har lett till att vi sätter nya saker på påskbordet, att sillen får ny kryddning och liknande. Men den stora förändringen är att godistiggandet snart har flyttats helt och hållet till halloween, som för de unga ersätter allhögonaafirandet.

JONAS EEK VÄLKOMNAR nya inslag, men är samtidigt rädd att något går förlorat:

– Nu är Stilla veckan inte alls stilla längre. Man gör allt det vanliga på långfredagen, går och handlar, checkar in på nätkontot, går på gym. Men vad händer när alla dagar är lika? Livet blir riktninglös. Jag tror det är en del av förklaringen till att folk blir utmattade, säger han.

– Det är toppen att det inte längre är sorgemusik i radio på långfredagen. Men samtidigt var helgerna längre förr, då hade man tredjedag påsk och jul. Det var ett välkommet avbrott som vi saknar nu. ●

KLIPP UT OCH SPARA – PASSAR FINT PÅ KYLSKÅP!

Så blir du ...

Text: *Sophie Ekman* Foto: *Mikael M Johansson*

SVINNSSMART

En tredjedel av all mat som produceras slängs. Och det slängs mest i våra hushåll. Ta hand om ditt matavfall och vår planet genom att bli svinnsmart. Här är 9 smarta tips.

1 Mindre portioner

Ta för vana att inte lägga upp för mycket mat på tallriken. Ta hellre om. Detta är särskilt bra att försöka lära barn som kanske har svårt att bedöma eller varierande aptit dag för dag.

2 Skjut upp handlingen

Dags att handla? Vänta två dagar. Det finns med all säkerhet matvaror hemma så att du, med lite fantasi, kan svänga ihop några måltider till.

3 Planera innan du handlar

Gör en veckomeny och låt en dag vara en restdag. Köp hem basvaror som kan användas till många rätter. Ägg är en räddare som skapar allt från pannkaker och omelett till ägggröra och paj. Bönor, linser, fryst broccoli och kokosmjölk är basvaror som du kan addera med andra lite mer känsliga råvaror och trola fram en god gryta, soppa eller pastarätt.

35

kilo mat

»... slänger varje svensk per år.

4 Fixa en åt-snart-låda

Samla ihop det som börjar vissna i en särskild åt-snart-låda, och fundera på vad du kan slänga ihop för gott. Kanske en paj?

5 Märk upp och frys in

Frys in även små mängder fisk, fågel eller kött. Perfekt som bas i en wok ihop med grönsaker. Frys in frukt och bär, gott till smulpoj. Chark som närmar sig sista förbrukningsdag och även mjölk går bra att frysa in. Glöm inte att märka upp.

6 Ha tilltro till dina sinnen

Matens bäst före-datum betyder inte att varan är oätbar. Lukta och smaka. Verkar det som det ska, är det bra mat som går utmärkt att äta.

7 Restfest en dag i veckan

Se det som en rolig utmaning att ta tillvara på matrester. Kanske göra en omelett, en salladsbowl, steka ris eller ugnsrösta grönsaker. Ostkanter kan rivas och användas för att göra en varm smörgås i ugnen. Rester av pasta blir en bra bas i en gratäng tillsammans med en god tomatås.

8 Var inte rädd för att äta tråkigt

All mat behöver inte vara instavänlig. Det är okej att äta potatis både till lunch och middag två dagar i rad.

9 Var tacksam för maten

Prata om arbetet från sådd till skörd, hur och varifrån mat transporteras, arbetet med mat i butikerna. Ta reda på hur det är att odla ris, bananer, majs, nötter och meloner. Kanske odla något själva! Slutligen, prata med varandra om att mat är en gåva som inte är självklar för alla människor. Så många har för lite.

FASTEAKTIONEN 2023

»Mat är en mänsklig rättighet, ändå går miljoner människor på jorden hungriga. Det behöver inte vara så. Genom **Dela lika-dagen** den 20 mars, uppmärksammar Act Svenska kyrkan världens orättvisa fördelning av makt och resurser, samt behovet av att dela med sig.

Vill du stötta kampanjen?

»Swisha valfri gåva till 9001223. Läs mer på: svenskakyrkan.se/act/fasteaktionen

5 BÖCKER SOM STÖTTAR GENOM SKIFTEN

Livet består av förändring. Dessa fem böcker kan hålla din hand – mellan kärlekar, genom årstider, dag och natt, liv och död.

Text: **Sophie Ekman**

Skilsmässan
Moa Hergren
Nordstedts

Gift/skild. Bea och Niklas lever ett till synes problemfritt familjeliv med sina två tonårstjejer på Östermalm i Stockholm. Men efter trettio två års äktenskap rasar allt samman en het dag i juni. Niklas lämnar hemmet och kommer inte tillbaka. Det visar sig att han träffat en annan och vill skiljas. Bea försöker förstå, vad gick fel? När blev det som byggde deras förhållande meningslöst?

Moa Hergren skildrar mästerligt den övergivna Beas oförståelse, och byter sedan perspektiv och beskriver vad som fick Niklas att vilja bryta upp. En spännande och tänkvärd skildring om smärtan så många känner igen när en relation brister.

Godnattsagor för vuxna
Kathryn Nicolai
Albert Bonnier förlag

Dag/natt. Författaren Kathryn Nicolai är känd för sin Podcast med namnet *Nothing much happens*. Där delar hon sina små berättelser på samma sätt som i denna bok. Oavsett om du har svårt att somna, vaknar mitt i natten och inte kan somna om, eller känner dig orolig och rastlös på dagen, lugnar bokens små historier ditt sinne.

Du placeras i olika scener, som även fungerar som mindfulness och peppar din självmedkänsla. Du besöker bokhandeln, beundrar naturen eller klappar en katt. Berättelserna är rika på sinnesbeskrivningar, som doften av nybakat bröd, syren eller känslan på hösten av solen mot ryggen och den svala luften i ansiktet. Perfekt att läsa då och då, för komma till ro.

Foto: MAGNUS ARONSON/IKON

VISSTE DU ATT...

»... Sandra Signarsdotter, biträdande kyrkoherde i Gustaf Vasa församling som skrivit boken *En del av livet*, är aktiv debattör och har bland annat publicerats i Dagens Nyheter och Kyrkans Tidning. Hon skriver regelbundet predikotexter för Svensk Kyrkotidning och anlitas som föreläsare.

En del av livet
Sandra Signarsdotter
Verbum

Liv/död. Aldrig doftar väl häggen så starkt som när vi är i sorg. Det skriver Sandra Signarsdotter, kaplan i Gustaf Vasa församling i Stockholm, i den tröstande och hoppgivande boken *En del av livet*. Hon påminner om hur vi blir mer närvarande i våra sinnen när vi förlorat någon närstående och lyssnar inåt. För livet är skört, det inser vi särskilt då.

Tillsammans med Sandra möter du som läsare nära anhörigas tankar och känslor. Genom andras erfarenheter kan du som själv bär på sorg få stöd, eller inhämta kunskap om hur du bemöter människor som förlorat en anhörig. Boken andas hopp från första till sista sidan och lämnar en känsla av att inte vara ensam och att det går att gå vidare.

Den lilla Spenatgumman
Martin Widmark, Emma Karinsdotter, Emilia Dziubak
Bonnier Carlsen

Ensamhet/gemenskap. En vacker bilderbok för både stora och små, om den lilla och rätt så ilska spenatgumman som bor djupt inne i en besjälad sagoskog. Varje år gör hon sitt bästa för att stoppa våren – som hon ogillar. Men en dag när hon som vanligt patrullerar fram för att hindra knoppar från att slå ut och djur från att vakna, möter hon en arg människopojke. Han plockar upp den fräsande gumman och tar med henne hem. Det visar sig att de bär på varsin sorg. Kan de kanske läka tillsammans?

En saga att minnas om saknad, förlust och ensamhet, men också om ilska som kan drabba en person som förlorat någon nära. Här finns också vänskap och det fina budskapet om naturen läkande kraft.

Trädgårdar
Ulf Nordfjell
Nordstedts

Årstidsväxlingar/klimatförändringar. Ulf Nordfjell är välkänd landskapsarkitekt som skapat många hyllade trädgårdar och parker runt om i världen. I sin nya bok *Trädgårdar* får du följa med in i tio nya skapelser, från norra Sverige till Medelhavet. Du får en eftertraktad inblick i arkitekturen och designen bakom vackra slottsparkar och villaträdgårdar, men också insikt om årstidernas växlingar och hur de påverkar allt. Och vad händer i trädgården på kort och lång sikt när klimatförändringar sker? Viktiga trädgårdstankar inför den gröna säsongen. Snart, när jorden rätt sig, kan vi äntligen ta fram spaden igen. Denna bok inspirerar mycket.

Än finns spår kvar av socknens första kyrka

» Socknens första kyrka byggdes under senare delen av 1000-talet av biskop Eginio. Gamla kyrkan i Tranås eller Traanaes som det skrevs år 1387. Det var en liten vit stenkyrka med absid (halvrund avslutning på den östra sidan på koret) byggd i romansk stil. Dagens kyrka byggdes på 1880-talet, då den gamla kyrkan revs.

Det finns spår av den gamla kyrkan med dess inventarier som är ovärderliga. De inventarier som finns kvar är en skulpterad dopfunt från 1100-talet, en altarpopsats från 1500-talet, en predikstol från år 1603 och dess krona från år 1604 samt ett krucifix från 1200-talet. Storklockan från 1600-talet är troligen en av de äldsta i Lunds stift. Under ett inbrott år 2005 blev en nattvards-

kalk i silver från 1300-talet, ett silverfat och en brudkrona stulna.

Ett senare tillskott av inventarier från den gamla kyrkan är en av nycklarna till kyrkporten. Nyckeln överlämnades till kyrkoherden från ett dödsbo.

På nyckeln är det fäst ett litet kort med följande text:

Framsidan:

Den ena av nycklarna till Skåne-Tranås gamla kyrka. (Min morfars far fick dem)

Baksidan:

Nils Nilsson d.ä. (den äldre) nr 11 Skåne-Tranås satt nämligen med i kyrkorådet när kyrkan revs på 1880-talet.

Tommy Johansson

Foto av oljemålningen av Skåne-Tranås gamla kyrka, målningen hänger i nya kyrkan i Skåne-Tranås.

Foto: JESSICA LARSSON

En av nycklarna till den gamla medeltidskyrkans port finns kvar.

Foto: JESSICA LARSSON

Foto: JESSICA LARSSON

Välkommen in och besök oss i våra lokaler

Gamla Lärarbostaden

1 Gamla Lärarbostaden på Albovägen 27 i Brösarp är vår nya expedition. Där sitter kyrkoherde, förvaltningsassistent och administratör. Vi svarar på dina frågor och hjälper dig med dina ärenden som rör bland annat förrättningar och kyrkogård.

Församlingshemmet

2 Vid den vänstra ingången av församlingshemmet i Brösarp sitter präst och musiker.

Församlingssalen

3 Vid den högra ingången av församlingshemmet i Brösarp välkomnas ni in till församlingssalen. Där har vi kaféer och soppluncher enligt vårens program.

Barnverksamheten har öppet hus på fredagar då barn med vuxna är välkomna.

När livet tar en annan vändning oavsett riktning så kan man behöva prata med någon, till exempel en präst. Då finns vårt fina samtalsrum till hands.

Onslunda församlingshem

4 Välkommen in i Onslunda församlingshem, där vi bland annat har Onsdagscafé och Soppluncher. Via källaringången kommer man till barnverksamhetens lokaler där vi har Tisdagskul och Tisdagshäng.

Läs mer

»... om vår Barnverksamhet på sidan 6 och om Tisdagscafé och soppluncher på sidan 29.

Här hittar du barnverksamheten!

VAD?

Andrarums vackra mässhake får nytt liv på Kalmar läns museum

En klenod att vara stolt över

Text: *Ewa Carnbrand, Margit Nilsson och Åsa Modin*

»I Andrarums kyrka finns en alldeles speciellt fin mässhake. Den tillverkades 1958 av textilkonstnär Sigrid Birgitta Synnergren och in-förskaffades ganska snart därefter.

Synnergren är en av 1900-talets absolut största inom kyrklig textilkonst och hon var utomordentligt viktig för dess utveckling. Hon var mycket noga

med kvalitet och använde bara det bästa grundmaterialet.

Vår vackra mässhake är tillverkad i sidendamast, med foder av gult tuskaftat siden, applikationer av blått siden, broderier av gul metalltråd och flerfärgat silke.

Förr i tiden var det brukligt att skänka olika föremål eller en penningssumma till kyrkorna för kyrkans prydnad eller till något man hade behov av. Denna mässkrud är det högst troligt att Andrarums

kyrkliga syförening bekostat med sådana medel.

Enligt kulturlagen, ska församlingens kyrkliga inventarier vårdas väl. Kyrkorådet utser med jämna mellanrum en person som i och med detta uppdrag blir inventarieansvarig. Denna person är ansvarig för att textilierna vårdas väl. I Brösarp Tranås församling har Margit Nilsson och Ewa Carnbrand anförtratts detta uppdrag.

UNDER ÅR AV användning hade Andrarums mässhake och det fina material som den är gjord av blivit slitet. Behovet av underhåll eller, som det också kallas, konservering hade blivit stort. Den hade fläckar som föreföll vara både av vin och mögel. Halskanten och sidenkantens översta del var slitna. På båda ställena fanns bristningar.

När man önskar konservera ett föremål måste först och främst en åtgärdsplan upprättas. I samband

med detta kom Evelina Sand, representant från Kalmar läns museum på besök hos oss för att göra en bedömning. En åtgärdsplan sammanställdes som sedan skickades vidare till kulturmiljöenheten i Skåne län för utlåtande. När de gav sitt tillstånd för konservering kunde mässkruden transporteras till Kalmar läns museum.

Syftet med att göra en konservering av vår mässhake var att ta bort smuts och mögel som både var missprydande och som kunde verka nedbrytande på textilfibrerna. Syftet var också att byta ut mögel-skadat material som bedömdes ha sekundär betydelse för mässhakens historiska och estetiska värden, och att laga och skydda skador som kunde förvärra mässhakens skick när den användes.

PÅ MUSÉET VAR det Valentine Jacob, måleri- och textilkonserverator, som fick uppdraget att ta

Mässhaken är nu tillbaka i Andrarums kyrka, där den hör hemma.

Foto: ÅSA MODIN

Valentine Jacob arbetar med mässhaken.

Foto: KALMAR LÄNS MUSEUM

hand om mässhaken. Valentine som redan i mitten av tonåren var intresserad av konservatorsyrket har utbildat sig både i Frankrike och Sverige. Hon har arbetat på Kalmar läns museum sedan 2018. Utbildningen som hon gick innehöll bland annat konsthistoria och kemi. Dessutom fick hon träna på att kopiera konstverk.

Valentine berättar att det är viktigt att ha väldigt stort tålamod, när man arbetar så detaljorienterat. Det går inte att stressa, arbetet måste få ta den tid det tar. Det är även bra att ha god improvisationsförmåga. Innan Valentine kan börja arbeta, måste hon ofta tillverka egna specialverktyg utifrån det föremål hon har framför sig och beroende på vad hon ska göra med det.

Valentine beskriver att hon lever sin dröm. Att få resa runt till olika kyrkor under flera dagar för att sedan skriva ett åtgärdsprogram tycker hon är fantastiskt, liksom

att få se målningarna och textilerna i sin rätta miljö.

Att lyckas laga en otroligt skadad mässha-ke eller få bort flera hundra års damm från en tavla och färgerna framträder är fantastiskt, tycker hon.

NÄR VALENTINE BÖRJADE sprätta isär mässhaken i Andrarums kyrka visade det sig att fodret var original. 1992 konserverades den på Skånehantverk textil AB och fodret vändes då ut och in för att dölja missfärgningar. Vårdsömmarna sprättades då upp, vändes och syddes ihop igen. Den broderade märkningen med årtal och namn hamnade på fodrets insida, varför man sydde en ny märkning på en liten lapp som syddes fast ovanpå den gamlas baksida. Signaturen sprättades nu loss

Signaturen sprättades nu loss

och fodret sparades. Damasten och fodret torregjordes med ett litet munstycke genom ett nät.

Därefter tvättades fodret med vatten och tensider, sedan slätgjordes fodret genom att hon nålade upp det i sin rätta form i fuktigt tillstånd.

När det gjordes ett färgprov på det blåa tyget, märkte Valentine att detta tyg färgade av sig när det fick kontakt med vatten. Därför användes en vätska som heter cyklodometikon för att isolera de känsliga delarna från vatten vid våtrensningen. Cyklodometikonet penslades på de områden som man ville skydda. Ämnet kapslade då in fibrerna så att vattnet inte kunde komma åt.

Fram och baksidorna tvättades. Fuktbläckar kom fram på det blå tyget, men de behandlades direkt med vatten och sprit. Allt torkades sedan med frotté, fläkt och hårtork. Delarna slätgjordes genom att delarna nålades upp i sin rätta form mot en plastklädd träfiber-skiva, fuktades i fuktkammare och fick torka.

Bristningar syddes ner med läggsöm och förstygning i silke mot ett underliggande tunt stödtyg i vit sidenpaj. Över bristningarna i axelsömmarna syddes slitkanter i vit sidentaft. De lösa delarna av broderiet syddes ner med sysilke. Ett nytt mellanfoder klipptes till i vit bomullsbatist. Sedan syddes mässhaken samman för hand med sysilke som tidigare. Mässhaken veks 1,5 cm längre in denna gång, för att skydda det slitna tyget i vickanterna. Kring halskanten syddes slitkanter i passande sidentyg både på damasten och i fodret.

I SAMBAND MED konserveringen frystes även mässhaken, för att minska risken för att eventuella skadedjur skulle spridas mellan de beställare som hade textilier inlämnade på konserveringsateljén. Som syns på bilderna före och efter konserveringen så är skillnaden stor.

Nu är mässhaken åter i Andrarums kyrka.

Mässhakens framsida före konservering.

Mässhakens baksida efter konservering.

Foto: KALMAR LÄNS MUSEUM

TACK

... för din gåva!

» Vi vill framföra ett stort tack för de pengar som samlats in under senhösten till församlingens julklappshjälp. Genom dessa gåvor kunde familjer med knapp ekonomi få hjälp till mat och en julklapp till barnen, som säkert satte guldkant på julfirandet.

Foto: KERTLIS/GETTY IMAGES

FÖLJ OSS!

» Läs mer om vad som händer i Svenska kyrkan Brösarp-Tranås på vår webb och i sociala medier:

Webben: svenskakyrkan.se/brosarp

Facebook: Svenska kyrkan Brösarp-Tranås församling

Jesu himmelfärd av Julius Kronberg, 1903. Lätt beskuren.

FOTO: BO HEROU

Pop up-utställning av skolplanscher

» Innan bilder blev vanliga i läroböcker var det skolplanscher som stod för bildmaterialet för eleverna. Stora detaljerade bilder på skolväggen gav fantasin vingar. Skolplanscher var också ett fantastiskt pedagogiskt hjälpmedel under en bildfattig tid, kanske bättre än dagens digitala bildskär-

mar. Så gott som alla elever fram till början av 1970-talet har något minne av skolplanscher.

Förlagorna till skolplanscher gjordes av kända konstnärer, som Olle Hjortzberg (1872–1959), Nils Asplund (1874–1958) och nestor Julius Kronberg (1850–1921).

I påsk visar Bo Herou skolplan-

scher med religiösa motiv, ur sin egen samling. Välkomna!

Här kan du se utställningen

Onslunda församlingshem

7 april, långfredagen	13.00–16.00
8 april, påskafton	13.00–16.00
9 april, påskdagen	13.00–16.00
10 april, annandag påsk	13.00–16.00

Fågeltofta är en av kyrkorna som kallställs. Foto: LUNDS STIFT

Kallställning av fem kyrkor

» Den 11 november 2022 fattade Kyrkofullmäktige i Brösarp-Tranås församling beslut om kallställning av fem av församlingens sju kyrkor under den kallare delen av året. Detta gäller kyrkorna i Andrarum, Eljaröd, Fågeltofta, Skåne-Tranås och Spjutstorp.

Med kallställning menas i detta sammanhang en väsentlig och stadigvarande sänkning av kyrkobyggnadens inomhustemperatur under en längre tid. Kallställning kan antingen innebära att värmen i kyrkobyggnaden stängs av helt eller till en mycket låg grundtemperatur. Detta görs olika beroende på uppvärmningssystem. Toaletter, pentry, etc, hålls lite varmare.

Eftersom elpriserna har gått upp, och tre av dessa kyrkor har direktverkande el, har det blivit det extra kostsamt att värma upp dem till en temperatur som gör det möjligt att fira gudstjänst där.

Kyrkorna i Brösarp och Onslunda kommer fortsatt att vara öppna för att fira gudstjänst eller mässa.

VI FÖRSTÅR ATT det är viktigt att kunna få ha kyrkliga handlingar, som dop, bröllop och begravningar, i den kyrka som man kanske har tillhört hela sitt liv eller har en särskild relation till. Därför kommer det vara möjligt att boka in kyrkliga handlingar i samtliga kyrkor under hela året.

Ett undantag är Fågeltofta kyrka där det pågår en arbetsmiljöutredning. Av dessa skäl håller vi kyrkan stängd.

PRÄSTENS KAKOR

Ett recepttips från Birgit Rooth

Ingredienser

2 hg smör
2 hg socker
1 äggula
1 msk ljus sirap
1 msk vaniljsocker
5 dl vetemjöl
2 tsk bikarbovat

Gör så här:

- » Sätt ugnen på 200 grader.
- » Rör smöret och sockret vitt och pösigt.
- » Tillsätt äggulan, sirapen och vaniljsockret och blanda.
- » Tillsätt därefter vetemjöl och bikarbovat och blanda degen väl.
- » Rulla degen i längder och platta till.
- » Baka mitt i ugnen tills längderna är gyllenbruna.
- » Skär längderna på snedden direkt när plåten kommer ut från ugnen och låt kakorna svalna på galler.

Rykande färska prästkakor – ljuvligt gott till kaffet.

Foto: MARIA NILSSON

Tack för allt, Birgit Rooth!

» Efter 22 år som kyrkvård i Brösarp-Tranås församling avtackades Birgit Rooth från sitt uppdrag i musikgudstjänsten den fjärde advent.

Under sina år har Birgit förvalt det förtroende hon fick när hon började som kyrkvård på ett förtjänstfullt sätt. Hon har varit noggrann och haft en varm omsorg i det hon gjort. Allt från att möta människor till att tvätta dopservetter, läsa texter, tända ljus, till att göra frukost. På något sätt alltid närvarande. Under åren hon lagt ner ett ovärderligt arbete.

Vi tackar för allt Birgit gjort i kyrka och församling!

Birgit avtackades i Brösarps kyrka.

Foto: MARGIT NILSSON

Håll utkik efter inbjudan i brevlådan!

Foto: ALEX GIACOMINI/KON

Äntligen kan vi bjuda alla 80-plussare på kalas igen!

» Under årens lopp har vi haft lite olika sätt att gratulera de äldre som bor i vår församling. Vi har kommit på besök och gratulerat om man så önskat, men också skickat ut födelsedagskort.

Nu när vi äntligen kan träffas igen tar vi nya tag och är därför glada över att i år i stället bjuda in alla som fyller 80, 85 och 90 år och mer, till födelsedagskalas.

Vi bjuder in till två kalas under våren och två under hösten. Inbjudan till dem som fyller år under första halvåret har redan skickats ut, medan inbjudningar till dem som fyller år andra halvan av året skickas ut i slutet av sommaren.

Vi håller kalas både i Brösarp och i Onslunda och bjuder på landgång, kaffe och tårta och underhållning.

Konfirman-
derna som
var med på
resan fick
bland annat
se altaret och
jätten Finn
i Lunds
domkyrka.

Foto: ANNA
MÄRTENSSON

Välkommen in till vår trevliga gemen-
skap.

Foto: GUNNY LUNDQVIST

Här är alla
välkomna
till bords

Sopplunch

**Onslunda församlingshem,
onsdagar vecka 13 och 19
11.30 Sopplunch**

**Brösarp församlingshem,
onsdagar vecka 16 och 18
11.30 Sopplunch**

» Kom och trivs vid bordet i alla åldrar. Soppan serveras till ett självkostnadspris på 30 kronor per tillfälle och person, och då får man en hemlagad soppa och bröd, samt kaffe och kaka efter maten.

Onsdags Café

**Onslunda församlingshem,
onsdagar vecka 11, 17 och 21
13.30–15.30 Onsdags Café**

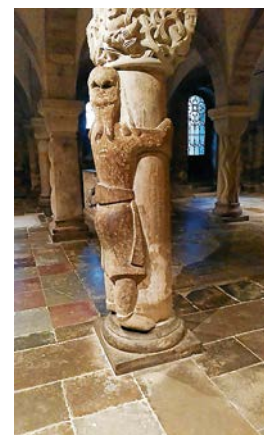
**Brösarp församlingshem,
onsdagar vecka 12, 18 och 22
13.30–15.30 Onsdags Café**

» Välkommen in på vårt kafé! Vi bjuder på fika, gemenskap och underhållning i våra församlingshem. Program ser du på hemsidan eller på våra anslags-
tavlor.

En varm
soppa i trev-
ligt sällskap
gör gott för
själen.

Foto: FOTONEN/
GETTY IMAGES

Konfirmanderna tog tåget till domkyrkan i Lund

» Konfirmanderna började året med att den 2 januari ta tåget till Lund för att besöka vår domkyrka. Vi fick en givande guidning av Carolina, som bland annat berättade om varför Sankt Laurentius är domkyrkans skyddshelgon och varför jätten Finn kramar en pelare i kryptan. Guidningen avslutades med att det medeltida uret, som fascinerat besökare i mer än 550 år, slog 12.

Efter god mat åkte vi till Malmö och besökte Skånes stadsmission. Boris, som jobbar där, visade oss

runt i deras lokaler. Vi fick bland annat titta in i kaféet, klädförrådet och verkstaden.

Boris tog avstamp i bibelversen Matt 25:35–40: *Jag var hungrig och du gav mig att äta ...* och alla konfirmander fick tänka ut vad de kan bidra med som hjälper andra människor. De ”små enkla” sakerna vi gör för nära och kära är viktiga, att hjälpa utifrån ens egna förutsättningar och utgå från där man står, och på så sätt tillsammans göra en bättre värld. En mycket givande dag!

Vill du konfirmera dig?

Läs mer på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/brosarp/konfirmation

GRATTIS!
 Vi gratulerar vinnaren i det senaste korsordet:
 » Carl Henrik Henriz

VÅRKRYSSSET

GÖR SÅ HÄR

» Lös korsordet så får du fram en mening i de färgade rutorna. Vinnaren presenteras i nästa nummer och får en biobiljett. Glöm inte att ange din postadress.

Skicka in din korsordslösning till:

Brösarp-Tranås församling "Korsord"

Albovägen 27, 273 50 Brösarp

... eller mejla lösningen till:

brorsarp-tranas.forsamling@svenskakyrkan.se

Märk mejlet "korsord" och bifoga det lösta korsordet.

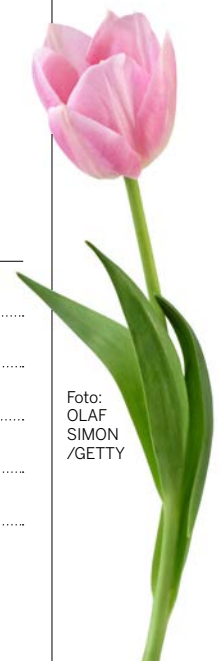
Vi vill ha ditt svar senast den 30 april!

Namn:

Adress:

Postadress:

Foto: OLAF SIMON /GETTY

Än en gång får jag uppleva livets under

Dagarna innan nyår var jag i Lund, jag promenerade förbi universitetshuset och nästan förbi magnolian invid Kilian Stobæus byst.

Vet att den planterades 1914, denna fantastiska, rentutav magnifika, magnolia. Varje år i samband med studentsångarnas traditionsenliga vårsångsprogram ser vi den – symbolen för våren i Lund.

Knopparna fick mig att stanna upp. Redan, stora knoppar, som nästan fick mig att tappa fattningen. Fascinerad över att ännu en gång få uppleva vårens under.

Jag vet att livet kan skifta fort och att det inte finns några garantier för livet. Att det enda vi har är det ögonblick som är nu ...

FÖR VARJE ÅR som går, upplever jag att mörkret blir svårare, jag längtar efter ljuset. Mörkret har varit kompakt utanför våra fönster en stor del av dygnet, en lång tid nu. På hösten när mörkret kommer finns det en vila efter en intensiv tid och vilan är viktig. Men efterhand som tiden går blir det svårare. Vår kropp, vår själ törstar och ropar efter ljuset. Vi behöver solens strålar, ljus och värme.

Varje vecka, tittar vi på klockan och gläds över att det är ljust lite längre denna vecka än förra.

När jag skriver det här är det ännu januari och jag har börjat rota bland mina fröer. Ja, jag vet! Det är tidigt men jag längtar ... Våren visar vägen, fröna förbereds inför stundande vårsådd.

Ännu skördar vi sallat från egen odling, men snart

Magnolian
knoppar ger
hopp!
Foto: ÅSA MODIN

” *Att leva nära jorden, nära undret som sker varje gång ett frö gror, en knopp slår ut och ger nytt liv, är en skaparens gåva till oss alla.*

ska jag så ny sallat för tidig skörd, liksom dill, palsternacka och bondbönor som inte påverkas av vinterns kyla utan gror i sin egen takt när det är dags.

ATT LEVA NÄRA jorden, nära undret som sker varje gång ett frö gror, en knopp slår ut och ger nytt liv, är en skaparens gåva till oss alla. Grunden för naturen, djuren, ditt och mitt liv.

Jag tänker på allt som ligger framför, sälgens lena knoppar, snödroppar, vintergäck, tussilago, vitsippa, den späda ramslöken vid åkanten, violer...

Livet är skört och starkt, oövertägligt och sårbart till döds. Allt finns samtidigt. Ju äldre jag blir, desto mer växer min förundran över att det är så.

Ylva Eggehorns ord får avsluta mina tankar.

Åsa Modin
Präst